

Rørvig 2012

Sammendrag af de lokale foreningers fælles ønsker

Lokalplaner, natur- og landzoneadministration

Hovedvægten lægges på bevarelsen af de gamle landsby- og fiskermiljøer og bevarelsen af Rørvigs og Nakkens natur, som er af afgørende værdi for lokalsamfundet og for værdien af Rørvigs navn for Odsherred, jævnfør begrundelserne i Bilag 1.

Der skal derfor ske opstramninger af lokalplanerne, dispensationerne skal ophøre og anvendelsen af "salami-metoden" skal stoppes. Overskridelser skal kræves ført tilbage til lovligt stade.

Landzone og kyst

Rørvigs særkende er hav- og fjordkysterne, hvor den nordøstlige del af Verdensnaturfonden er fremhævet som en af Danmarks 20 mest værdifulde kyststrækninger. Kystområderne skal bevares og må ikke skæmmes yderligere af byggeri. Også de tilbageværende åbne landområder skal bevares, og det frie udsyn fra vejene mod hav og fjord skal sikres.

Den nødvendige naturpleje skal gennemføres i de fredede områder, og der skal planlægges med henblik på bevarelse af særpræg og stor biodiversitet.

Reglerne for bebyggelse skal følges restriktivt i det åbne land, hvor kun helt nødvendige driftsbygninger bør opføres.

Der skal ligeledes føres en restriktiv politik over for juletræsplantager og lignende afvigelser fra det traditionelle kulturlandskab. Grundejerne bør overtales til at undlade disse driftsformer.

Publikums adgang til naturen skal prioriteres højt. Der skal være et attraktivt og sikkert vej- og stisystem for cykelturisme - med separering af ridestier og gang-/cyklestier.

Se i øvrigt Bilag 2.

Sommerhuszone

Sommerhuszonen ønskes ikke udvidet, og nye sommerhusgrunde bør ikke være under 2000 m².

Der ønskes stramme regler for ejendomme i første række mod kysten og naturområderne, mens der for den øvrige dels vedkommende gælder sædvanlige regler. Det skal anbefales alle at følge NRK's hidtidige plejevejledning.

Der skal være lokalplaner for alle områder, som tilpasses plejevejledningens retningslinier.

Feriekolonierne ønskes bevaret som feriekolonier eller natur. Anden form for benyttelse må under ingen omstændigheder medføre øget antal etagemeter og Skansehagekoloniens ydre må ikke ændres.

Se i øvrigt Bilag 3.

Byzone

Byzonerne skal ikke udvides yderligere. Grænsen mod det åbne land ligger fremover fast uden etablering af jordbrugsparceller.

Der ønskes en rolig udvikling i byen, hvor bevarelsen af det idylliske miljø og de gamle huse er i højsædet. Fremtidige udstyknings ikke må være under 1000 m² med kun en bolig pr. matrikel - dvs. uden tæt/lav bebyggelse. Byens grønne præg skal bevares.

De nuværende byplaner strammes op og specificeres - bl.a. omkring udnyttet tagetage. Den gamle bydel er i dag højt prioriteret med særlige regler, hvor Bevaringsforeningen har høringsret. Denne høringsret og strammere regler bør udvides til også at omfatte Rørvigs "facade", dvs. Toldbodvej, havnen, kyststrækningen og grænsefladen mod det åbne land ved møllen og Højsandet. Nye grundejere skal orienteres om reglerne.

Der bør udarbejdes en ny, mere specifik plan for havnen.

Se i øvrigt Bilag 4

Trafikforhold

Veje og trafik

Trafikken skal indrettes på, at der er tale om et turistpræget lokalsamfund uden gennemfartstrafik, hvor de bløde trafikanter skal være i højsædet. Dette skal kombineres med ønsket om fortsat færgefart med små færger, hvor der er omkring 130.000 biler pr. år.

Trafikken på Toldbodvej skal have fartdæpende foranstaltninger, men også trafikken på Nørrevangsvej og Østergade bør reguleres, så vejen bliver mere sikker at færdes på for de bløde trafikanter.

Der ønskes etableret rigtigt fortov i begge sider af Toldbodvej uden græsarmingssten og uden høj kantsten - gerne med bredt fortov i begge sider, så vejen bliver lidt smallere med henblik på hastighedsdæmpning.

De få parkeringspladser skal være fri for parkerede lastbiler, tankvogne mm., som pt. parkeres for natten, samt søn & helligdage.

Kollektiv transport

Den kollektive trafik ønskes udvidet, så der er flere afgang om aftenen og i weekender. Alle skal kunne komme hjem efter en tur i biografen, de unge skal kunne deltage i aktiviteter i Nykøbing og man skal kunne komme hjem fra Rørvig Friskole/Sognegården uden først at skulle med bussen til Nykøbing.

For at opnå dette kan den kollektive trafik med fordel ændres til mindre busser (mindre støj og forurening) eller telebusser, som kun kører, når der er behov.

Der bør kun være en zone fra Nykøbing til Rørvig

Erhverv

Rørvig by skal som lokalcenter fortsat have et større supermarked, så man både vinter og sommer har mulighed for indkøb i nærmiljøet.

Bortset fra lokale landbrugs-, handels- og håndværksvirksomheder skal ny erhvervsvirksomhed, som påvirker miljøet ved udseende, lyd eller lugt, generelt henvises til industriområderne ved Nykøbing eller andre steder i Odsherred. Et enkeltmands bådebyggeri og småboder er acceptable i havnen.

Tilladelse til restauranter, cafeteriaer og lignende turistbetonede virksomheder skal være restriktiv for at undgå støj, lugt og "tivolisering".

Renovation

Der skal etableres en hensigtsmæssig balance mellem æstetik, miljø, logistik og økonomi, når renovations-systemer skal tilrettelægges.

By- og sommerhuskvarterer skal ikke skæmmes af plastikskraldebøtter i forskellige farver. Avis- og flaske-containerne skal placeres mere skjult end ved selve indkørslen til Rørvig.

Renovationssystemet skal tage hensyn til de sårbare veje i sommerhuskvartererne, og til at sommerhusbeboerne ikke kan sætte noget på plads efter tømning.

Skole, børnehaver og tilbud til ungdommen

Børnene skal så vidt muligt have udviklingsmulighed i lokalsamfundet.

Der skal fortsat findes et skoletilbud i Rørvig, så børnene ikke er tvunget til at tage til Nykøbing, ligesom der stadig skal være en børnehave/vuggestue i lokalområdet. Skoleveje og stier skal have høj prioritet.

Der skal være et samlingspunkt i selve Rørvig for de unge, hvor de kan mødes sommer og vinter og høre musik og få kontakt med sommerbeboernes unge.

Sommeraktiviteter for børn skal bevares/udvides (Naturskolen).

Service for borgerne i øvrigt

Borgerne skal så vidt muligt serviceres i lokalsamfundet.

Bibliotek skal fortsat findes og udvides med borgerservice et par gange om ugen, så man ikke skal tage til Nykøbing eller Højby for fornyelse af kørekort, pas etc. og kan få hjælp til udfyldelse af diverse skemaer.

Inden for sundhedsområdet skal man have mulighed for hurtig hjælp ved akut sygdom og skader, herunder assistance fra akut-bil hele døgnet.

Øget politiovervågning for at dæmme op for indbrud og hærværk.

Sognegården skal bevares, og der skal kunne tilbydes kulturelle aktiviteter. En arbejdsgruppe er nedsat med henblik herpå.

Overvejelser omkring overordnet planlægning for Rørvig Sogn

Rørvig har siden slutningen af 1800-tallet været et populært feriested på grund af den særegne natur, badestrandene og den afsondrede beliggenhed. Rørvig fik tidligt tilnavnet "Sjællands Skagen" og har igennem et århundrede været et navn, som hele Odsherred kunne profitere af. Rørvig-området fangede tidligt både forskernes og fredningsmyndighedernes interesse, så mange lokaliteter er søgt sikret i tide ved fredning eller anden beskyttelse.

Den hidtidige Nykøbing-Rørvig kommune var kendetegnet ved at have 3.520 helårsboliger og ca. 6.000 sommerhuse - og ved at ligge helt i yderkanten af den sjællandske infrastruktur. Turismen var derfor ifølge den sidste kommuneplan 2002-2012 "et dominerende erhverv i området". Naturen er det helt afgørende aktiv i den sammenhæng, og det blev derfor i planen præciseret, at "de besøgende skal tilbydes et område, hvor kvalitet og bæredygtighed er nøgleord. Naturområderne har en høj beskyttelsesværdi og skal bevares." Dette lokale forhold ændres ikke af kommunesammenlægningen og er således fortsat gældende i Odsherred Kommune.

Rørvigs værdier er for de fleste et særpræg, som er knyttet til sognets natur og til bymiljøerne i Rørvig og Nakke. Den problematiske placering i den sjællandske infrastruktur og de forhøjede leveomkostninger, som følger af, at stedets er attraktivt for mange, må betyde, at begrundelsen for at være fastboende eller sommerhusbeboer i Rørvig i overvejende grad skyldes, at husstanden enten sætter pris på stedets værdier eller også lever af eller er knyttet til dem, der gør det.

Så længe disse relativt "kortsigtede" betragtninger kan gå i spænd med vor generelle forpligtelse over for miljøet og vore efterkommere, må bevarelsen af Rørvigs værdier være i stort set alles interesse.

Det medfører bl.a., at naturen ikke må skæmmes af nybyggeri, og at by- og sommerhusområder må ikke skæmmes af traditionelt tæt parcelhus- og sommerhus-klondyke, som man kan finde så mange steder. De mere detaljerede retningslinier vil derfor kunne opdeles efter lokalplanlægningens grænser for land-, by og sommerhuszoner.

Byzone og sommerhusområder udgør ca. halvdelen af den gamle kommune, som er det relevante interesseområde, når man opholder sig i Rørvig Sogn, der som helhed ligger i kystnærhedszone. Da sommerhusbeboerne i særlig grad trækkes hertil af kysterne, naturen og de rekreative

muligheder – næppe af nybyggerier uanset arkitektur – og da Rørvig ikke har det store bagland, som andre sommerhusområder har, må landzoneområderne ikke reduceres eller ødelægges yderligere. Overgangen mellem by og land må fastholdes ved møllen, Nørrevang og Nakke By. Yderligere ekspansion af by- og sommerhuszone i Odsherred Kommune må placeres længere nede i Odsherred, hvor pladsen og infrastrukturen er mere velegnet hertil. Det fremgik i øvrigt allerede af NRK's lokalplanrammer, at sommerhusområderne ikke ønskedes udvidet – trods statens åbning af mulighed herfor.

Det er vigtigt for hele lokalsamfundet, at man ansvarsbevidst forvalter de værdier, som gennem 100 år har gjort Rørvig til et af de mest eftertragtede sommerhusområder på Sjælland. Alle må være interesserede i, at området er attraktivt for dette publikum og trækker naboområderne med – i stedet for at man i bestræbelsen på at få bygget et par yderligere huse saver den gren over, man selv sidder på.

Beskrivelse og forslag vedrørende de enkelte zonetyper fremgår af særskilte bilag.

Landzone og kyster - Beskrivelse og forslag

Naturgrundlaget og historien

Nutidens Rørvig Sogn er opstået som 3 øer i stenalderhavet. Senere lå det som en enkelt ø i Isefjordens munding. De gamle kystskrænter kan stadig ses i landskabet. Af de 53 registrerede gravhøje på "øerne" er 23 stadig synlige - flest på Nakke.

Først i vikingetiden blev området landfast med Odsherred som følge af den generelle landhævning og strandvoldsdannelser i sundet vest for øen. På dette tidspunkt opstod læhavnen ved Isøre sandsynligvis i en lagune ved Langesø Mose (6) med Saxos Isøre Ting i tilknytning hertil - antageligt i Paradisdalen (5). Den afsides 1200-tals kirke (11) ligger muligvis, hvor den oprindelige vej gik over draget fra "fastlandet", hvorefter vejen delte sig til landsbyerne Isøre (senere Rørvig) og Nakke. Siden opstod en kraftig sandflugt fra det nydannede land, som ødelagde en del af Rørvigs jorder, inden sandet blev bremset ved dannelsen af Højsandet (16) og til sidst standset helt af Sandflugtsplantagen (18) i 1867.

Rørvigs landskab er stærkt præget af denne udvikling, og kystlandskaberne mod nordøst fra Dybesø (10) over Korshage (7) til Skansehage (17) er således ganske unge landskaber, hvor naturen til stadighed ændrer sig. Ved Skansehage er der fortsat kraftig strandvoldsdannelse. Disse områder har været flittigt brugt som geologisk og botanisk forskningsområde for Københavns Universitet og er udførligt beskrevet som skoleeksempel i værket "Danmarks Natur". Området er derfor nu udpeget som EU-habitatområde med henblik sikringen af disse interessante naturtyper med meget stor artsdiversitet.

Vest for lagunesøen Dybesø begynder Sandflugtsplantagen. Ud mod Kattegat går den over i klithede og sandklitter ved en af Danmarks bedste badestrande – med den hårdeste belastning isoleret til et mindre område ved Telegrafvejen, som er badegæsternes tilkørselsvej. En stor del af publikum går og cykler dog til stranden gennem plantagen, som derfor har et stort besøgstal.

Lynghede på Korshage

Fredede og beskyttede områder

Nakkes syd- og østkyst med bl.a. Skredbjerg (13) henligger i højere grad som gammel stenalderkyst med små overdrev langs kysten. På vestsiden har inddæmningen af Hov Vig (14) skabt et lavvandet fuglereservat med store sivskovs- og engområder. Hov Vig og Korshage er meget vigtige områder for trækfugle. I tilknytning til fuglereservatet i Hov Vig har Skov- og Naturstyrelsen nu anlagt Nakke Skov (19) og sikret de mellemliggende overdrevsområder og enebærskoven på Slettemosegård (20).

Rørvig Sogn er for 90% vedkommende afgrænset af vand. Her kan man finde alt fra det ofte barske Kattegat til det blide fjordlandskab og Hov Vigs vådområder. På Nørrevang og især på Nakke er der stadig agerbrug - drevet af ganske få landmænd - et typisk bakket dansk kulturlandskab med smukke udsigter over fjorden. Naturen omkring Rørvig er derfor usædvanligt righoldig og afvekslende, men uden de andre sommerhusområders store landbrugsbagland. De væsentligste flora- og

fauna-arter er beskrevet i Rørvig Naturfrednings-forenings bog "Mellem Kattegat og Isefjord". Der forligger kun en opgørelse over truede (rødlistede) arter i habitatområdet ved Korshage.

Generelt er der god adgang for publikum med parkeringspladser ved naturområderne og med mange nedtrampede stier i Rørvigs magre jord. På det mere frugtbare Nakke har det været mere sparsomt med publikumsadgangen, men Fjordstien og Skov- og Naturstyrelsens indsats har vendt interessen mod de nye muligheder.

Naturperler i Rørvig Sogn

Korshage – Flyndersø – Langesø Mose

Korshage (7) udgør sammen med de to lagunesøer Flyndersø (8) og Langesø Mose (6) et fredet område på 90 ha.

Der blev i fredningsforslaget for Korshage i 1937 fremhævet, at det var "Sjællands eneste endnu eksisterende, sammenhængende område med uberørt hede-, klit- og strandmarksvegetation," og fredningen skete som en status quo-fredning af både landskabelige og videnskabelige grunde. Verdensnaturfonden har fremhævet kystområdet fra Flyndersø til Skansehage som et af Danmarks 20 mest værdifulde kystområder. Det smukke åbne område er et populært udflugtsmål med forskellig karakter mod Kattegat, hvor blæst og saltvand påvirker den særprægede tørbundsflora, og på den mere stille fjordside. Inden de sidste års afgræsning og rydning var de ellers smukt blomstrende rosa rugosa, tornblad og gyvel begyndt at dominere og på længere sigt true den mere sjældne bevoksning og landskabets åbne karakter.

I EU-kommissionens Natura 2000-projekt indgår en række fuglebeskyttelses- og habitat-områder over hele EU, hvor udpegede arter og naturtyper skal sikres gunstige bevaringsforhold. Korshagefredningen fra og med Flyndersø til området ud for Langesø Mose samt Skansehage og Dybesø udgør sammen med hele fjordmundingen fra Flyndersø til Rørvig Havn habitatområde nr. 134, hvor en række naturtyper udpeges som beskyttede. Dette gælder således oversvømmede sandbanker, større lavvandede bugter og vige, *kystlaguner, *strandsøer, forstrand og begyndende klitdannelse, enårig vegetation på stenede strandvolde, hvid klit, *grå klit, *grønsværklit, *kystklit med enebær, *klithede, fugtig klitlavning, strandeng, rigkær, kalkrig sø med kransålgler og *kalkrig mose med hvas avneknippe (de med * mærkede har særlig prioritet). Hertil kommer ved en ny

revision muligvis tidvis våd eng og flerårig vegetation på stenede strande. Amtet har ved en foreløbig opgørelse over habitatområdet i 2005 opgjort 25 plantearter, som er rødlistede, herunder 2 akut truede og 4 særligt ansvarskrævende.

Desværre har et sommerhusbyggeri og en brutal afgræsning skæmmet arealet, men det sidstnævnte må antages at være af forbigående karakter, da problemet hidtil har været den stigende tilgroning. Også de to søer er groet til, så der kun ved Flyndersø er en smule vandspejl tilbage. En del af denne naturlige udvikling må gå sin gang, men det er ønskeligt at bevare de åbne klitheder og strandenge. Dette må primært som før fredningen ske ved afgræsning og slåning.

Området er et vigtigt område for trækfugle og hele fjordmundingen udgør Natura 2000's fuglebeskyttelsesområde nr. 102 (Trækkende edderfugl, hvinand, toppet skallesluger og stor skallesluger). Den rødryggede tornskade, som iflg. DOF trues af tilgroning i andre lande, forventes medtaget ved revisionen. Der skal derfor tages behørigt hensyn til fuglelivet - men ikke på tværs af intentionerne i fredningskendelsen og habitatsreglerne for naturtyperne på land.

Enebær og tornblad på Korshage før afgræsningen

Kompromisset må være, at man bevarer enebær og enkelte solitærtræer - og særligt på østsiden også spredte kratgrupper. Der foreligger en godkendt plejeplan herfor, som dog ikke er overholdt for græsningens vedkommende, hvilket har ført til nedbidning af urtevegetationen og skamfering af enebær-buskene. Korshage og Flyndersø henhører under Odsherred Statsskovdistrikt, og retningslinierne for Natura 2000-området skal sortere under Statens Miljøcenter i Roskilde.

I Langesø Mose er der bl.a. ellesump, men de hidtidige enge skal bevares åbne ved landbrugsdrift. Odsherred Statsskov-distrikt plejer området nord for Korshage Fjordvej, hvor man bl.a. finder orkideen plettet gøgeurt. Hele det fredede område syd for denne vej er privatejet.

Fremtidig indsats:

Naturpleje ved afgræsning, slåning og fældning. Der kræves en bedre afvejning af naturplejen, hvor de åbne områder bevares ved en mere hensynsfuld afgræsning end nu - Rosa rugosa og tornblad skal bekæmpes, evt. maskinelt - Plejeplaner skal også etableres for private områder ved Langesø Mose, hvor SFL-områderne visse steder er begyndt at springe i skov. Fredningsbestemmelserne bør generelt moderniseres omkring Langesø Mose.

Skansehage

Materialevandringen langs Kattegatkysten, som tidligere lukkede lagunerne, går i dag ned langs Rørvigs østkyst. Skansehage (17) er derfor dannet som en sandodde ned i Isefjorden indenfor de seneste 3-400 år. Indtil op i 1900-tallet voksede den i længden, men nu vokser den i bredden i stedet. Der dannes således hele tiden nyt land.

Området er i regionplanen karakteriseret som strandeng, men der er tale om en stor variation på grund af de hyppige geologiske ændringer. Området er interessant som studieobjekt, men er også populært blandt publikum - især da der også er badestrand og mulighed for opankring af lystbåde.

Skansehage indgår som Korshage i det store habitatområde omkring fjordmundingen. Området hører under Odsherred Statsskovdistrikt.

Skansehage er opkaldt efter områdetets gamle skanser i fjordmundingen, hvor kun Napoleonskrigenes skanser kan ses i landskabet i dag fra feriekolonien og ud til batteriet ved hagens rod. Området herfra og ind mod Isøre Ting er udpeget som "kulturarvsområde af national betydning".

Fremtidig indsats:

Naturpleje, således at området ikke springer i skov - Bekæmpelse af rosa rugosa.

Dybesø – Sandflugtsplantagen

Dybesø (10) er ligesom Flyndersø og Langesø Mose et havområde, som er blevet afsnøret af strandvoldene langs kysten. Søen og dens bredder er fredet som status quo-fredning. Selve søen er desuden en del af habitatområdet omtalt under Korshage. Dybesø ejes af et privat konsortium.

Dybesø set fra Solfaldshøj

af et tæt slåenkrat. Den smalle klithede er forholdsvis sjælden på Sjælland, men den trues af bjergfyr og rosa rugosa.

En kun 75 meter bred tange adskiller søen fra Kattegat. RNF ejer en del af tangen, og denne grund holdes åben for offentligheden. Tangen er ved flere lejligheder blevet kystsikret. RNF ejer tillige Solfaldshøj på den gamle kystskrænt øst for søen ved siden af det tidligere strandhotel, Missionskurstedet. Herfra får man et godt indtryk af lagunen og den smalle tange ud mod havet bagved, men der sker en kraftig tilgroning i disse år trods fældning.

Sivskoven på søens vestside grænser op til Sandflugtsplantagen (18), som nu er statsskov. Plantagen drives med et minimum af indgreb efter fældningen af nogle skæmmende granplantninger. Plantagen er i dag en smuk lys blandingsskov med dominans af skovfyr og østrigsk fyr mange steder. Fra klitheden bag klitterne rejser plantagen sig med lave hårdføre fyrrearter som bjergfyr og bagved østrigsk fyr. Yderst ved Dybesø, hvor der er stenstrand uden klitter, afskærmes skoven

Fremtidig indsats:

Naturpleje (træfældning) på østbredden af Dybesø, hvor udsigten holdes åben set fra vejen med enkelte solitærtræer og krat fra rasteplassen i syd til RNF's grund i nord - Desuden løbende træfældning foran Solfaldshøj, hvor naboerne hidtil har tilladt fældning - Eventuelt reetablere nogle af de tidligere mosehuller og etablere lysninger ved markante klitformationer inde i plantagens gamle sandflugtsområde - Den kraftigt tiltagende vækst af rosa rugosa i klitterne bør bekæmpes, og spredningen af plantagens fyrretræer ud over klitheden standses.

Højsandet

Højsandet (1-16) er en op til 15 m. høj og 1,5 km. lang indlandsklit, som går tværs over halvøen. Den er dannet i 1500-tallet, da sandflugten begyndte at dække gærderne ind mod Nørrevang. Bønderne satte nye gærder ovenpå, og efterhånden steg klitten til den nuværende højde. Den indgår i Regionplanen som særligt værdifuldt beskyttelsesområde og hører til Odsherreds Skovdistrikt. Tidligere var der en vid udsigt fra toppen, men i dag er den bevokset med en blandet naturskov. Da klitten består af sand, er den øvre sti stabiliseret ved udlægning af flis. Klitten er enestående af sin art.

Fremtidig indsats:

Vedligeholdelse af stien, så klitten ikke nedslides - Eventuelt bringe et stabilt afsnit tilbage til det tidligere åbne udseende. Selve udsigten kan næppe genetableres på grund af sommerhusområdernes høje træer.

Skredbjerg

Hele kyststrækningen fra Rørvig By og næsten ned til Nakkehage (12-15) er i regionplanen kategoriseret som "landskabeligt og naturmæssigt kerneområde" med beskyttede overdrev flere steder. Fjordstien går gennem en del af dette område.

Det smukke Skredbjerg (13) med et åbent klintparti er en markant del af den kystprofil, man ser fra Rørvig. Skredbjerg ligger fredeligt og afsondret med publikumsadgang fra Fjordstien, som lige før Skredbjerg drejer ind over halvøen. Skredbjerg blev fredet i 1946 med henblik på bevarelsen af floraen på skråningen og engen nedenfor. Den ophørte afgræsning har medført, at hele skråningen nu er bevokset med slænkraat. Også engen nedenfor er begyndt at springe i skov. Stedet er privatejet.

Fremtidig indsats:

Naturgenopretning og -pleje i nogle afsnit af hensyn til den fredede flora på den åbne skrænt og på engen - Planlagt trampesti på Gråmosegård føres til stranden og vedligeholdes af kommunen.

Fjordstien mod Skredbjerg

Hov Vig - Slettemosegård – Nakke Skov

Hov Vig (14) er inddæmmet med en lavere vandstand end fjorden sammen med Ringholms landbrugsarealer. Området består af åbent lavt vand, sivkove og våde enge. Det er en af Sjællands vigtigste lokaliteter for yngle- og trækfugle - og ligesom fjordmundingen Natura 2000-område med hensyn til hvinand og skeand. Vigen og dens bredder er afspærrede som statsligt fuglereservat med offentlig adgang via Fjordstien, som passerer tværs gennem reservatet over en dæmning. Her er også det ene af 2 fugletårne placeret.

Hov Vig med skarvkolonien

På begge sider ligger skov. Midt på Nakke ligger den nyplantede statsskov, Nakke Skov (19), med sognets højeste punkt, Mårbjerg, i det nuværende sydlige skovbryn. På sydsiden henligger skråningerne som afgræsset overdrev, så udsigten over fjordlandskabet stadig kan nydes fra udflugtspunktet på toppen. Skoven består hovedsageligt af løvtræer i modsætning til områderne ved Kattegat.

Mellem Nakke Skov og Hov Vig har Skov- og Naturstyrelsen opkøbt Slettemosegård (20), som bl.a. har en for Sjælland usædvanlig stor enebærskov nede ved kysten. Det meste af Slettemosegård henligger som kvægafgræsset overdrev med gang- og ridestier. Tværs hen over området har man genetableret den gamle Møllebæk og en række kær - et fortsættende arbejde, som med tiden vil øge artsdiversiteten væsentligt i området.

Fremtidig indsats:

Slettemosegård og sydskråningerne ved Nakke Skov vedligeholdes som åbent overdrev ved afgræsning - Rosa rugosa skal holdes nede ved stien langs kysten - En cykelsti som forlængelse af Fjordstien op til Sletterhøjvej er ønskelig. Det samme gælder en gang- eller trampesti-forbindelse mellem Slettemosegård-området og Rishøjvej ved kysten.

Nakkes åbne landskab

Nakkeland indgår i regionplanen som en del af det "større uforstyrrede landskab" i Isefjordens vestside - dvs. over 100 km² upåvirket af tekniske anlæg. Her kan fjordlandskabets skønhed og stilhed stadig opleves.

På landevejen, som byder på en rundtur ud over hele halvøen, er der kun lokal trafik, så vejen både kan benyttes af gående og cyklister. Herfra er der stadig mange steder en storslået udsigt over Isefjorden og Hov Vig. På østsiden er der flere steder gennemført frivillige fredninger af udsigt (12) og mod sommerhusudstyknings (15), men udsigterne er stadig ikke sikret tilstrækkeligt. RNF er tilhænger af skovrejsning generelt, men de offentlige ressourcer til træplantning bør anvendes andre steder, hvor der ikke er så meget skov som i Rørvig Sogn - og slet ikke på bekostning af værdifulde landskaber.

I nordvesthjørnet og ved Fjordstien ved Skredbjerg er der juletræsplantager, hvor en del af træerne nu er 2-4 meter høje, så udsigten forsvinder.

Fremtidig indsats:

"Skovrejsning uønsket" på alle områder, som ikke allerede er skov - Juletræsplantager fjernes eller der gennemføres straks myndighedsindgreb, når reglerne overskrides.

Udsigt fra Mårbjerg på Nakke

Fremtidig indsats generelt

Regler for sommerhuse langs kyster og naturområder

De seneste års kraftige reaktioner på sommerhusbyggerier ud til kysten ved Korshage og Skansehage har vist behovet for en opstramning af reglerne for byggeri og anlæg ud til kysten via lokalplaner. RNF har sammen med Danmarks Naturfredningsforening foreslået nogle generelle retningslinier vedrørende grunde langs kysten. Nykøbing-Rørvig Byråd indsatte derfor i november 2005 i Kommuneplanens "Rammer for lokalplaners indhold" følgende bestemmelser:

"Landskabelige kvaliteter og værdifuld vegetation skal søges bevaret. ... Hensynet til de landskabelige kvaliteter gælder i særlig grad de ejendomme, der grænser op til kysten og dens åbne bagland eller til de fredede områder, hvor bevoksningens og terrænets karakter ud mod naturområderne skal bevares. På disse ejendomme gælder tillige, at der ved alt byggeri skal anvendes mørke naturfarver og så vidt muligt ureflekterende materialer."

Disse retningslinier bør hurtigst muligt indarbejdes i lokalplanerne, og der bør være lokalplaner for alle sommerhusområder langs kysten.

Sikring af de åbne udsigter

De tilbageværende åbne udsigter fra landevejene rundt i området og "Danmarks Midtpunkt" bør sikres i det omfang, det er muligt, ved udsigtsfredninger, forbud mod skovtilplantning og restriktiv overholdelse af reglerne for juletræsplantninger på landbrugspligtig jord, som kun må dyrkes ved kort omdrift (fældning i 10. kalenderår). Plantager kan ikke anlægges inden for strandbeskyttelseslinien.

Juletræsplantage ved Fjordstien 2000 og 2005

Naturpleje

Der bør fastlægges plejeplaner omkring alle fredede områder og beskyttede naturtyper i øvrigt. Desuden skal lodsejerne rådgives om pleje af de øvrige områder, hvor sommerhusområderne rummer mulighed for mange arter, hvis de holdes mere lysåbne. Nykøbing-Rørvig Kommune har udarbejdet en udmærket plejevejledning.

Odsherred Statsskovdistrikt og Odsherred Kommune skal løbende foretage den nødvendige vedligeholdelse af offentlige og beskyttede arealer i henhold til plejeplanerne og fredningsdeklarationernes hensigter.

Sammenhængende stinet

Gang- og cykelstier skal i videst muligt omfang kobles sammen i et sammenhængende stinet, som også omfatter hele Nakke. Der skal også være muligheder for ridning, men det skal i den forbindelse sikres, at hestene ikke ødelægger cyklisternes muligheder.

Grøftkanter

Der bør tilrettelægges en pleje af grøftkanterne, som i videst muligt omfang tilgodeser deres afvekslende flora. Det er et spørgsmål, som har givet anledning til mange diskussioner i Rørvig. Grøftkanterne kan være med til spredning af arterne. På billedeksemplet fra Nakke ses den positive effekt, hvis kommunens slåmaskine ikke når helt ind til marken.

Grøftekant på Nakke efter "mislykket" slåning

Litteratur

Rørvig Naturfredningsforening: **Mellem Kattegat og Isefjord, Rørvigs natur og kulturhistorie**, 2001. Artikler om fredning, landskabsudvikling, flora, fauna og naturpleje af Bo Bræstrup, Arne Hedegaard Andersen, Troels Brandt, Jack Rømer, Jens Böcher, Thomas Møller, Klaus Bjerre, Lasse Braae, Palle Graubæk, Poul-Erik Fuglesang og Jørgen Stoltz.

Danmarks Naturfredningsforening, Politikens Forlag: *Danmarks Fredede områder*, 2001, af Poul Erik Hørritz.

Nykøbing Rørvig Kommune: *Kommuneplan 2002-2012*

Vestsjællands Amt: *Regionplan 2001-2012*, samt oplysninger 2006.

Politikens Forlag: *Danmarks Natur*, bd.4, 1980, redigeret af A. Nørrevang & J. Lundø.

Fredningsbestemmelser.

Rørvig Naturfredningsforenings eng ved Langesø Mose

Sommerhuszone - Beskrivelse og forslag

Sommerhusområderne henligger i høj grad som nåle- eller blandingskov, der mange steder trænger til udtynding. En del af grundene er relativt store, så sommerhusområderne kan være væsentlige naturbiotoper i sig selv. Ved Korshage og Skansehage har man bevaret nogle af de lyngområder, som i sin tid prægede det meste af Rørvig. Det skal via lokalplaner og vejledning sikres, at grundene ikke udvikler sig til små parcelhushaver, og der bør være lokalplaner for alle sommerhusområder. Nykøbing-Rørvig Kommune havde udarbejdet en tilfredsstillende vejledning, og lokalplanerne bør indrettes så de svarer til denne vejlednings retningslinier.

Der skal være særlige regler for ejendomme, der ligger op til kyst- og andre naturområder, så bebyggelsen påvirker naturen mindst muligt både visuelt og miljømæssigt i øvrigt. Der skal snarest udarbejdes lokalplan for alle sommerhusområder langs kysten i overensstemmelse med NRK's lokalplanramme, og der skal foretages opstramninger både i planer og praksis, så man undgår utilsigtede byggerier som ved Korshage og Skansehagevej. Senere skal der være lokalplaner for alle sommerhusområder.

Nye udstykninger bør ikke være under 2000 m² pr. grund, og maksimumhøjden for nye sommerhuse skal være 5 meter.

I det omfang politikerne ikke mener, at de generelle regler og formålsparagraffer i lokalplanerne er klare nok til at blive fulgt i praksis, må reglerne specificeres yderligere.

Byzone - Beskrivelse og forslag

I begge landsbyer genfinder man de gamle landsbymiljøer – om end det tidligere fiskerleje i Rørvig er kraftigt udbygget. Selv om udviklingen ved Rørvig havn går hurtigt, finder man stadig den fredede Lodsoldmandsgård, hvor kunstnere som Steffens, Kyhn, Mols og Drachmann skabte den tradition, som trak de første turister til Rørvigs særprægede natur. Disse miljøer er stadig meget væsentlige for oplevelsen af Rørvig, uanset om man er turist, sommerhusbeboer eller fastboende.

Lokalplanlægningen tager i særlig grad hensyn til disse bevaringsværdige miljøer i Rørvigs Byområdes Lokalplan 50 afsnit A, C og G, samt Nakke Landsbys Lokalplan 84. Bevaringsforeningen for Rørvig Sogn, som skal høres i afsnit A, C og G, har udarbejdet en registrant over bygningerne og belønner god vedligeholdelse. En tilsvarende registrant er ved at blive udarbejdet for Nakke Landsby.

Rørvig Havn er opstået ved Isefjordens toldsted fra 1600-tallet, som siden blev lodsernes base. Lodsoldermandsgården er fredet. Også haven og bevoksningen omkring gården, som var det eneste sted med større træer for 150 år siden, er sikret ved en frivillig fredning, som dog ikke er overholdt fuldt ud. Lodsoldermandsgården har i en årrække været restaurant og pensionat.

Lodsoldermandsgården

Hovedparten af den øvrige bebyggelse ligger i afsnit B. Her har overtrædelser af lokalplanen og dispensationer medført en uheldig udvikling, som kræver opstramninger. Den del af området, som ligger langs Toldbodvej og kysten, bør udskilles i et særskilt område, som behandles på samme måde som afsnit A - herunder med høringsret for Bevaringsforeningen. Særligt her bør lokalplanen strammes, da det er en del af turistområdet og fjordlandskabet - dvs. Rørvigs facade over for turisterne.

Muligheden for tæt-lav bebyggelse med 400 m² pr. bolig skal udgå af lokalplanen, ligesom der bør fastlægges klarere regler for byggeskik ved udnyttet tagetage. Fremtidige udstykninger bør ikke være under 1.000 m² med en bolig pr. matrikel.

Nye købere af bevaringsværdige huse skal informeres om begrænsninger vedr. ændringer og tilbygninger.

Landsbyerne var en integreret del af kulturlandskabet. Grænsefladen mellem byerne og naturområderne har derfor væsentlig interesse.

Afsnit B indeholder i pkt. 5.3.2 en bestemmelse om, at arealet mellem Fjordstien og fjorden skal henligge som naturområde, hvilket skal håndhæves. Hertil kommer evt. etablering nye særregler for den yderste række huse, jfr. ovenfor.

Bygrænsen ved møllen og Nørrevang skal fastholdes, så byen ikke successivt udvikler sig med nybyggerkvarterer eller jordbrugsparceller med spredt skurbyggeri. Der er ikke begrundelse for at oprette jordbrugsparceller i Rørvig Sogn.

Rørvig Mølle ligger på Søndervang i tilknytning til den gamle bydel omkring den rørlagte bybæk. Møllen ejes af RNF, som i 1997 også opkøbte den omkringliggende mark. På marken er

nu tinglyst en frivillig fredning, da møllen ligger med udsigt over fjordlandskabet. Desværre har Nykøbing Rørvig Kommune solgt Møllegårdens område vest for møllen til nybyggeri. Også grenpladsen syd for møllen er problematisk.

Foreningerne vil udarbejde forslag om en samlet løsning for Rørvig Havn. Der bør bl.a. være strammere regler for byggeri og skure i havnen, som dog gerne må være en arbejdende havn med helårsbeskæftiget bådebygger og små

værksteder - med respekt for turisten og sejlerfolket. Der er fra nogle sider ønsker om faste boder sommeren igennem på det eksisterende parkeringsareal eller en del heraf, mens bilerne henvises til græsarealet eller det resterende areal.

Der skal ikke gives dispensationer fra lokalplanerne, men de bør med jævne mellemrum revurderes.

Rørvigs regler er sammenholdt med et par ældre fiskerlejer som Sønder Ho (Fanø nr. 19) og Troense (Svendborg nr. 386). Sammenholdelsen viste, at en kraftig opstramning vil kunne forsvares, selv om disse steder har flere fredede bygninger.